

Téma: Színek és fények

Tervezett időtartam:

2022. október 17 - 21

Nevezetes nap: Magyar festészet napja

Indító élmény	Lezáró élmény
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Árnyék és fény játék a projektor előtt ❖ Tükrökkel fénytörés, fény táncoltatása Edward Elgar: Pompa és fény induló dallamaira ❖ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ A Magyar Nemzeti Galériába megyünk múzeumpedagógiai foglalkozásra

I.

Szabad, fejlesztő és drámajátékok	Munka jellegű tevékenységek (játékkészítés, kiegészítő eszközök, sütés-főzés, kerti munkák...)
Kiemelten fejleszthető képességek:	Kiemelten fejleszthető képességek:
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Szabad alkotások a világító dobozon színes műanyag lapokkal. ❖ Játék a tükörmozaikkal ❖ „Légy a tükörképem!” - utánozd le a mozdulataimat ❖ „Ki lehet a vászon mögött?” -árnyalak felismerése ❖ Milyen szín lennék? Milyen színeket tudnál kapcsolni az érzelmekhez? ❖ Te milyen színnel tudnád kifejezni magad? Miért? 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Festékek készítése házilag ehető alapanyagokból ❖ terasz elrendezése a családi festődélutánra ❖ naposi teendők, öltöző rendjének fenntartása, csoportszoba esztétikumának fenntartása
Mozgást fejlesztő tevékenységek	Környezővilág és matematikai tartalmak felfedezését segítő tevékenységek
Kiemelten fejleszthető képességek:	Kiemelten fejleszthető képességek:
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Farkinca lopó - fogójáték színes szalagokkal ❖ ugrókötelezés a szivárvány színeinek ismételtetésével ❖ labdapattintás ugyanígy ❖ árnyékfogó ❖ futójátékok reagálógyorsaság fejlesztésével 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ fény és árnyék - hogyan keletkezik az árnyék? ❖ szivárvány színei - alapszínek és színkeverés ❖ formaállandóság - tárgyak és árnyékuk azonosítása ❖ napóra készítése

Kommunikációt, beszédfejlődést segítő tevékenységek (mesék, versek...)	Zenei képességek fejlődését segítő tevékenységek
Kiemelten fejleszthető képességek:	Kiemelten fejleszthető képességek.
<p>Mesék: A tendelice és a fény (népmese) Az alma és a kerti manó (lengyel népmese) Boribon és a hét lufi</p> <p>Versek: Devecsery László: Színek Tóthárpád Ferenc: A három paca</p> <p>Játék: Fekete, fehér, igen, nem... Találós kérdések a fényről, árnyékról</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Virágéknál ég a világ... - tiszta éneklés fejlesztése (névénekléssel) - Mit sütnék nálatok? ❖ Süss ki napocska... -sótörés párban ❖ ritmusfejlesztés színekódokkal (pl. kék-taps, zöld-koppintás, piros-dobbantás stb.) ❖ milyen színű lehet a legmélyebb, legmagasabb hang? stb. ❖ Szabad mozgások a megismert pompa és fény indulóra színes szalagok táncoltatásával.
Alkotó tevékenységek	Beszélgetőkör játéka
Kiemelten fejleszthető képességek:	Kiemelten fejleszthető képességek:
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Közös alkotás a szülőkkel általunk készített festékekkel tojástartókból ❖ A szülők által beküldött kedvenc festmények reprodukálása vízfestékekkel ❖ tárgyak árnyékának körbe rajzolása, majd fantáziánk segítségével átalakítjuk valamivé... ❖ fényfestés írásvetítővel ❖ rajzolás bekötött szemmel 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ellentétpárok keresése ❖ fénylik, mint a..., sötét, mint a, piros, mint a... stb. -babzsák dobálással ❖ fessünk egy képet a képzeletünkkel - Mi legyen a képen? Melyik évszakban? Hol járunk? stb. ❖ Beszélgetések a fényképezésről, esetleg fotózás régi géppel ❖ Diavetítés
Nagyobbaknak előkészített fejlesztő tevékenységek	Összművészeti tevékenységek, ismerkedés művészeti alkotásokkal
Kiemelten fejleszthető képességek:	Kiemelten fejleszthető képességek:
	Múzeumpedagógiai foglalkozás a Magyar Nemzeti Galériában - Színek és fények.

Mese:

A TENDELICE ÉS A FÉNY

Iszonyú hosszú tél volt. Farkasordító hideg és rettentő sötét. Viharos szél kavarta a havat, egyik madár éhezett, a másik madár röptében fagyott meg. A rémült madarak a falu templomának eresze alá gyűltek: az erdőben már nem lehetett kibírni.

Mindegyik sírt, jajongott, annyira fázott. Akkor a sas, a madarak királya így szólt:

- Nincs mit tennünk, tüzet és fényt kell szereznünk valahonnan. Az emberek az égből hozták a tüzet. Megtehetjük mi is.

- Helyes! Jól beszélsz! Igaz! Bölcs beszéd! - csiripelték, csipogták, károgták, vijjogták mindenfelől az összesereglett madarak.

Igen ám, de ki hozzon fényt és tüzet az égből? A sas azt bizonygatta, hogy ő király, ő nem mehet, a nagy madarak mindenféle kibúvót kerestek: egyiknek lefagyott a szárnya, a másik sántít a bal lábára, a harmadiknak hiányzik egy farktolla, a negyediknek... már nem is tudom, mi baja volt.

A sas úgy döntött, hogy valamelyik apró madárnak kell erre a nagy feladatra vállalkoznia.

A pinty azt mondta, hogy ő csak énekelni tud, a kanári azt, hogy ő gyenge és a többi is mondott valamit, hogy ne neki kelljen mennie.

Akkor előállt a tengelice, és félénken mondta:

- Én szívesen elmegyek.

El is indult. Szállt egyenesen föl az égbe, szállt sokáig, végre a Nap közelébe ért. Majdnem belepusztult szegény, de nem nyugodott addig, míg egy fényes napsugarat a csőrébe nem fogott. Majd megvakult a fénytől, a tolla pedig megperzselődött a forróságtól. De nem hagyta magát, repült kitartóan, vitte a didergő, sötét Föld felé a napsugarat.

A madarak gyülekezete már messziről érezte, hogy közeledik a tengelice az égi fénnel, a meleget adó tűzzel. Érezték mindnyájan, mert enyhe szél kezdett fújni, világosabb lett a mennybolt, csöpögni kezdett az eresz, megolvadt a hó.

A madarak nagy örömben, hogy nem kell már fagyoskodniuk, észre sem vették a tengelice csupaszságát. Csak a szarka látta meg. Menten csörögni kezdett, a nagyobb madarak meg csúfondárosan nevettek a tengelicén.

Ám a kisebb madarak köréje gyűltek, és el kezdték öltöztetni. A pirók is adott neki egy tollat, a sárgarigó is. A feketerigó sem sajnált tőle egy farktollat, a vörösbecy pedig sapkát adott neki. A végén alig akadt madár, amelyik ne ajándékozott volna legalább egy kis tollpihét a kismadárnak, aki elhozta a meleget és a fényt.

Magyar festészet napja (október 18.)

A ráhangolódás segítése: Tinorú és a második levél

2. történet: Az útjelző táblák

Teltek a napok a Dió Ligetben és nagyon szerettünk ott élni. Csak egy baj volt: soha, senki nem talált meg, Apa és Mami hiába várta a házavatóra hívott vendégeket, Petya és Ziszka a barátait, a Luca az interneten megrendelt szivárványos labdáit és én az újságjaimat, leveleimet.

- Ha igazatok van és létezik Tinóru, akkor ez biztos, hogy az ő műve! - mondtam egy reggel zsörtölődve az unokáimnak.

Nem mehetett ez így tovább, ezért családi kupaktanácsot tartottunk és kitaláltuk, hogy útjelző táblákat készítünk. Olyanokat, amilyenek a turistákat is segítik. Megterveztük, lerajzoltuk az elképzelést és Apa sok-sok deszkát méretre vágott, lecsiszolt. A nagyobbakkal elmentem vastagabb ágakat keresni. Mire mindezzel végeztünk beesteledett és mi rájöttünk, hogy nincs mivel megfeszíteni a táblákat. Megbeszéltük, hogy másnap a Mami bemegy a festékboltba és vesz mindenféle színűt. Lefeküdtünk aludni (én ugyan nem sokat aludta, mert Bodza majdnem egész éjjel és majdnem megállás nélkül ugatott az ablakom alatt) és reggel a Mami fogta a kocsit, hogy elindul a festékekért. de ahogy kinyitotta az ajtót megtorpant a küszöbön. Köréje gyűltünk és tudjátok mit láttunk?

7 üveget a szivárvány színeiben pompázó festékekkel és egy-egy cédula volt mindegyikre kötve.

Az elsőn ez állt: sárga a kikericstől.

A másodikon: narancs a körömvirágtól

A harmadikon: piros a pipacstól

A negyediken: világoszöld a búzától

Az ötödiken: sötétzöld a diófától

A hatodikon: kék a katángtól

A hetedikon: lila az ibolyától

És tudjátok, hogy mit láttam megint? Persze, hogy azt, hogy az unokáim cinkosan összevetnek, összesúgnak:

- Ez biztos, hogy Tinóru ajándéka!

Már, már én is hinni kezdtem a létezésében.

A festékekkel aztán neki láttunk a táblákat kifesteni. Festettünk és festettünk. Még Ficánka is segített farkát ecsetként használva, és amikor elkészült mindegyik elégedetten gyönyörködtünk bennük egy ideig, hiszen minden szín szinte vibrált a levegőben. a szivárvány minden színével ott állt 12 tábla rajta Petya ákombákom betűivel, hogy „Dió Liget”. Száradás után rögtön elindultunk, hogy kihelyezzük őket. Apa hozta a nagykalapácsot és a táblákat. Mami az eleséget, mert ilyen nagy munkában biztos, hogy megéhezünk. Petya kiskalapácsot és a táblák másik részét, mert már

ő is erős férfi. Ziszka diókat, hogy minden tábla mellé ültessen egyet, hogyha nagyra nőnek árnyékot adjanak a vándoroknak. Luca egy kisásóval indult neki az útnak, ezért aztán rám maradt a locsolókanna. Kibaktattunk a főúthoz és elkezdtek kirakni a gyönyörűséges tábláinkat, de valószínűleg túl sűrűn raktuk és tudjátok, hogy hogyan jártunk? Idő előtt elfogyott. Nem jutottunk vissza a házig.

Kérlek Benneteket, segítsetek! Készítsetek festő levét mindenféle növényből vagy keverjete ki szépséges színeket temperából, vízfestékből, papácból, textilfestékből! Töltsétek üvegekbe és hozzátok be az óvodába október 17. délutánjáig!

(Ha van időtök és kedvetek a kertekben vagy séta, kirándulás közben ültessetek el egy-egy diót is, hogy amikor nagyra nő, az úton lévők megpihenhessenek az árnyéka alatt!)

Egy kis segítség a festékkészítéshez:

<file:///D:/Users/karcz/Downloads/festekreceptek-maszatklub.pdf>

Családi festődélután

„Én képeket akarok látni a falakon, hogy újra kinyissák elém a világot...”

(Babits Mihály)

„2002 óta hazánkban rendszeresen megünnepeljük a Magyar Festészet Napját, amelyet október 18-ra tűztünk ki.

Azért erre a napra, mert ekkor ünnepeljük Szent Lukács névnapját, aki évszázadok óta a festők védőszentje. Ez a nap 2002 óta a fény, a színek, a formák és ritmusok, az élő festészet ünnepe.”

(Forrás: <http://www.festeszetenapja.hu/>)

Tóthárpád Ferenc: A három paca

A kék, a piros meg a sárga,
rengeteg szín jó barátja.
Amúgy meg mind kedves rokon,
pöffeszkednek rajzlapokon.

Elnyújtózik, s szól a sárga:
„fogócskázzunk valahára!”
Unatkozik, az a baja,
ő is csak egy apró paca. -

Kergess engem! - hívja a kék,

s felé nyújtja cseppnyi kezét!
Mint aki csak térül-fordul,
lám, a sárga nekilódul,

és elcsípi, el a kéket:
zölddé válnak a festékek.
Kéket szekál a piros is,
aztán lilára változik.

Most meg, ni csak, „mert oly csinos”,
sárgát ölel a kis piros.
Egybekelnek valahára
narancsszínű boldogságba.

I. Előkészítés

1. Szülők, nagyszülők kedvenc festményeinek összegyűjtése, kinyomtatása, kiállítótér egy részében elhelyezése- a gyerekek által „megszavazott kép „újra alkotása”

2. Segítségnyújtás a szülőknek a „festékkavaráshoz!

A legegyszerűbbek:

- Egy csésze sót keverj össze egy csésze liszttel és egy csésze vízzel, majd keverj hozzá ételfestéket, és készen is van!

- Egy doboz joghurt és a kiválasztott színű ételfesték összekeverve

- Egy tubus cukrozott sűrített tej és ételfesték összekeverve

Vízfesték:

Hozzávalók:

- 4 evőkanál liszt

- 1 evőkanál cukor (elhagyható)

- 1/4 l hideg víz

- 3/4 l forró víz

- ételfestékek

A lisztet és a cukrot öntsd egy kislábosba, és keverd el a hideg vízzel csomómentesre! Majd a lábost tedd a tűzhelyre, és lassan, fokozatosan öntsd bele a forró vizet is! Főzd addig, míg be nem

sűrűsödik! Utána vedd le a tűzről, porciózd ki kis tálakba, vagy zárható üvegekbe, és keverj hozzá mindegyikhez ételfestéket!

"Lenyomatfesték"

Hozzávalók:

- 6 db kisebb dunsztosüveg (pl bébiételes üvegek)
- 3 evőkanál cukor
- 1/2 evőkanál só
- 1/2 csésze kukoricakeményítő
- 2 csésze víz
- ételszínezék (piros, kék, sárga)

A hozzávalókat lassú tűzön összekeverem, egészen addig, amíg sűrűsödni nem kezd. (Ha túl sűrűnek talárod, akkor egyszerűen keverj bele még egy kis vizet!) Kavard, amíg ki nem hűl, majd oszd 6 felé és egyenként színezd őket kedved szerint

Ujjfesték 1.

Hozzávalók:

- 1 bögre liszt
- 1 bögre víz + ételfesték összekeverve

Ujjfesték 2.

Hozzávalók:

- 3 evőkanál cukor
- 1/2 teáskanál só
- 1/2 csésze kukoricakeményítő
- 2 csésze víz + színezőanyag

Lassú tűzön, állandó keverés mellett felmelegítjük és, ha besűrűsödött kihűtjük.

Pufifesték

Hozzávalók:

- 1 evőkanál önkelesztő liszt

- 1 evőkanál só
- néhány csepp folyékony ételfesték
- víz

Egy csésze (nem bögre) liszthez 1 és 1/4 teáskanál sütőport és 1/4 teáskanál sót összekeverünk és adagolunk hozzá annyi vizet, hogy nagyjából nokedli tészta sűrűségű masszát kapjunk. Ételfestő pasztával, temperával vagy tojásfestékekkel színezhető. A bekevert massa máris felhasználható. Felhordható ecsettel, hurkapálcával vagy fültisztítóval vagy tölthetitek kilyukasztott zacskóba is.

Egy csészényi lisztből nagy mennyiség lesz, ezt érdemes részekre osztani, és különböző színekkel színezeni.

A kész műveket mikrohullámú sütőben lehet felpuffasztani és megszáritani (bár önmagában is szép domború). A forrásoldal magas hőfokon 10-30 másodpercet ír, de tapasztalat alapján 300 watt az ideális, s azon a fokozaton is 15-20 másodperc, de ez nyilván függ a minta méretétől. A lényeg, hogy szárítás közben figyeljétek, hogy mi történik, és tökéletes lesz.

Tempera tojássárgájából

Hozzávalók:

- tojássárgája
- víz
- ecet (hogy ne romoljon meg a keverék)
- ételszínező por (piros, sárga, kék - profibbaknak érdemes fehér és fekete színt is beszerezni!)

Feltörjük a tojást, és a sárgáját egy műanyag pohárba tesszük. A tojássárgájához kevés vizet és egy picit ecetet keverünk, fapálcikával addig kavargatjuk, míg egyenletessé nem válik.

Tegyünk a kívánt színárnyalathoz megfelelő mennyiségű, arányú ételszínező port a keverőtálkába, majd adjunk hozzá tojássárgáját és keverjük ki.

A festéshez kiválóan megfelelhet a dió lé, melyhez összeforralunk diólevelet, burkot, tört héjakat feketekávé vagy a teafilter is vagy készíthetünk **földfestékeket** is

Hozzávalók:

- föld
- edények
- újságpapír

- sodrófa vagy kalapács
- műanyag tasakok
- szita vagy rosta (a tekerővel ellátott változat tökéletesen megfelel erre a célra)
- tál
- evőkanál
- vajazó kés vagy spatula
- kemény és sima munkalap (mint például egy üveglap, egy fém tepsi alja vagy egy kerámialap)
- víz
- befőttesüvegek tetővel együtt

Elkészítés:

- Gyűjts a közelben különböző földfajtákat edényekben! Keress olyan helyeket, ahol nincs lomb és nem is túl homokos a föld! Ideális helyek a gyűjtésre például kopár területek, építkezési területek, kőfejtők környéke vagy bármely más terület, ahol utak szelik át a hegyvidéket, szabadon hagyva a termőföldet. A különböző földfajtáknak különböző színe is van, egészen a téglavöröstől a feketéig.
- Szórd szét a földet az újságpapíron és alaposan szárítsd ki!
- Helyezd a már száraz földet műanyag tasakba!
- Morzsold össze egy sodrófa vagy egy kalapács segítségével!
- A szétmorzsolts földet szórd bele egy szitába vagy rostába és a szita alá tégy egy tálat, hogy csak a legapróbb szemcsék kerüljenek a tálba!
- Az evőkanállal végy ki földet a tálból és helyezd a kemény felületre!
- Adj hozzá vizet (cseppenként) és keverd össze a spatulával egy festék állagú masszává!
- Tárold földfestékeidet befőttesüvegekben, melyekre jól rácsavarod tetejüket, oldalukra pedig címkére felírod, hogy mi van bennük!

(Forrás: <https://mindenovi.gportal.hu/>)

Devecsery László: Színek

Hegyre ült fel most a kék,
majdnem olyan, mint az ég.
Levelekbe szállt a zöld,
telehinti a mezőt;
piros, kék, meg sárga:
mezők virágára.
Színek, színek mindenütt,
nézd a barna, kicsi sünt!
Rőt a róka, s hosszú farka,
egész világ tarkabarka.

3. Ráhangolódást segítő tér kialakítása: (színek és fények)

- ❖ Celofándíszek készítése az ablakba
- ❖ Tükrök fellógatása a karikára, kifeszített spárgákra
- ❖ Világítódobozba szórt átlátszó műanyagformák
- ❖ Falra kivetített képek (a szülők és az általunk kiválasztott alkotásokból)
- ❖ Albumok, nyomtatott képek gyűjtése

4. Alapanyagok, eszközök előkészítése (tojástartók, gyerekek által behozott festékek, kikevert tempera, vízfesték, ecsetek, „alternatív” ecsetek, nyomhagyók...)

Apró, cseprő ötletek:

Befejezésül: néhány alkotás „ajánló az „újra alkotáshoz”

Reigl Judit:

Püspök Anita:

Nádlér István

Anna Margit

